

Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej
i Transplantacyjnej
Warszawski Uniwersytet Medyczny

**Recenzja osiągnięcia naukowego pana dr. n. med. Macieja Rysza
będącego podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego:
„Rekonstrukcje twarzowej części czaszki unaczynionymi płatami kostnymi”.**

Podstawa formalna recenzji

Niniejsza recenzja wykonana została na podstawie uchwały Rady Naukowej Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej Curie – Państwowego Instytutu Badawczego z dnia 15 marca 2023 w sprawie powołania komisji habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania dr. Maciejowi Ryszowi stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne na podstawie monografii zatytułowanej: „Rekonstrukcje twarzowej części czaszki unaczynionymi płatami kostnymi” stanowiącej osiągnięcie naukowe, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r.- Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.).

Z przedłożonej dokumentacji wynika, że spełnione zostały wszystkie wymagania formalne niezbędne do wszczęcia postępowania habilitacyjnego, wynikające z Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Poniższa recenzja opiera się na kryteriach określonych w Ustawie (art. 219) i obejmuje obok charakterystyki sylwetki naukowej trzy najważniejsze elementy składające się na dorobek Habilitanta, to jest: osiągnięcie naukowe będące przedmiotem postępowania habilitacyjnego, pozostałe osiągnięcia naukowe oraz dorobek dydaktyczny, organizacyjny i ekspercki.

Dane osobowe i kariera zawodowa Habilitanta

Maciej Rysz urodził się 12.01.1981 rok. Ukończył studia w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym uzyskując dyplom lekarza w 2006 roku i dyplom lekarza dentysty w 2007 roku. Jest specjalistą chirurgii szczękowo-twarzowej.

Od początku studiów wykazywał aktywność naukową uczestnicząc w działalności studenckiego koła naukowego przy II Klinice Chirurgii Szczękowo Twarzowej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, kierowanej przez profesora Janusza Piekarczyka. W roku 2006 rozpoczął studia doktoranckie w Centrum Biostruktury Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego w Zakładzie Anatomii Prawidłowej i Klinicznej. W roku 2010, na podstawie pracy p.t.: „Unaczynienie tętnicze przedniej ściany trzonu szczęki wraz z wyrostkiem zębodołowym”, której promotorem był prof. Bogdan Cisek, przez Radę Naukową Centrum Biostruktury Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego został mu nadany tytuł doktor nauk medycznych w dziedzinie medycyny.

Od 2007 roku jest zatrudniony w Centrum Onkologii Instytucie w Warszawie, początkowo na stanowisku młodszego, później starszego asystenta, a następnie adiunkta w Klinice Nowotworów Głowy i Szyi. Od roku 2018 pracuje jako chirurg w Oddziale Klinicznym Chirurgii Plastycznej CMKP. Dodatkowo od 2021 roku zajmuje stanowisko adiunkta w Wyższej Szkole Inżynierii i Zdrowia.

Habilitant odbył liczne staże w ośrodkach zagranicznych. Przed uzyskaniem stopnia doktora, we wrześniu 2002 roku, w Klinice Ortopedii Uniwersytetu Otto-Von-Guerickego w Magdeburgu w Niemczech, kierowanej przez prof. dr n. med. W. Neumanna. Poza tym, we wrześniu 2003 roku, w Klinice Chirurgii Szczękowo – Twarzowej i Plastycznej Uniwersytetu Heinrich-Heinego, Dusseldorf, Niemcy, kierownik prof. dr N. R. Kübler. W czerwcu 2005 roku w Wiedniu, w Klinice Chirurgii Szczękowo – Twarzowej w Allgemeines Krankenhaus Uniwersytetu Medycznego; kierownik prof. dr R. Ewers.

Po uzyskaniu stopnia doktora odbył dodatkowo następujące staże:

- w Klinice Chirurgii Czaszkowo Szczękowo Twarzowej Istituto Nazionale Tumori, Dott G Cantu, Kwiecień – Maj 2010, Mediolan, Włochy;
- w Klinice Chirurgii Czaszkowo Twarzowo Szczękowej Uniwersytetu Medycznego, prof. Dr Dr Heimprich, Maj 2012, Lipsk, Niemcy;

- w Klinice Chirurgii Plastycznej i Rekonstrukcyjnej Chang Gung Memorial Hospital, prof. Fu Chan Wei, Czerwiec 2018, Taipei, Taiwan.

Osiągnięcie naukowe będące przedmiotem postępowania habilitacyjnego

Przedstawiona do oceny monografia dra Macieja Rysza pt. „Rekonstrukcje twarzowej części czaszki unaczynionymi płátami kostnymi” stanowi zwartą publikację, wydaną w 2022 roku przez Narodowy Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej Curie – Państwowy Instytut Badawczy (ISBN 978-83-88681-93-6). Liczy 112 ponumerowanych stron, ilustrowana jest 33 rycinami, 2 schematami, 16 tabelami i zawiera 171 pozycje piśmiennictwa.

Autor podzielił treść pracy na 7 głównych rozdziałów. Dodatkowo monografia zawiera wykaz skrótów i streszczenie. Uzupełniona jest o załącznik: „Rekonstrukcje twarzoczaszki unaczynionymi płátami kostnymi na podstawie piśmiennictwa i własnych przypadków”. Układ pracy jest typowy dla tego rodzaju publikacji. Styl w jakim napisano pracę jest poprawny.

W przedstawionej monografii Habilitant zajmuje się tematyką leczenia chirurgicznego nowotworów głowy i szyi (NGIS) i zagadnieniami rekonstrukcji twarzoczaszki będącymi nieodłącznym elementem leczenia NGIS. Szczegółowo opisuje wskazania i zasady kwalifikacji do tych zabiegów oraz sposoby wykorzystania wolnych unaczynionych płátów kostnych, pozwalające na odbudowę tkanek miękkich i kości twarzoczaszki. Zwraca uwagę na to, że ze względu na rozległość i długi czas trwania tego typu operacji częściej pojawiają się po nich powikłania, które mogą niweczyć pozytywne efekty leczenia. Stąd też Habilitant podjął się opracowania systemu optymalizacji wyboru odpowiedniej metody rekonstrukcji zabiegowej. Wg Habilitanta najistotniejsze wskazania do rekonstrukcji kostnych ubytków twarzoczaszki powstałych po leczeniu NGIS wynikają z zaburzeń układu stomatognatycznego po resekcjach szczęki lub żuchwy, poważnych zniekształceń twarzy lub martwicy popromiennej kości. Wśród technik chirurgicznych umożliwiających kostne rekonstrukcji w obrębie twarzoczaszki wyróżnia płát z kości strzałkowej (Free Fibula Flap – FFF), płát z talerza biodrowego (Iliac Crest Free Flap – ICFF) oraz mniej popularne płáty z łopatki (Osteocutaneous Scapula Free Flap – OSFF), przyśrodkowego kłykcia kości udowej (Medial Condyle Free Flap – MCFF) lub płát kostny z przedramienia (Osteocutaneous Radial Forearm Free Flap – ORFFF). Głównym celem pracy było zidentyfikowanie czynników mających związek z występowaniem powikłań oraz wynikami leczenia, aby ułatwić ustalanie wskazań do leczenia chirurgicznego oraz wybór metody rekonstrukcji. Cel ten został osiągnięty za pomocą: analizy czynników znanych przed operacją i powiązanych z występowaniem powikłań, opracowania algorytmu wspierającego kwalifikację pacjentów do rekonstrukcji kości unaczynionym płátom

kostnym oraz optymalizacji wyboru metody rekonstrukcji żuchwy umożliwiającej zmniejszenie ryzyka wystąpienia powikłań. W badaniu retrospektywnym, analizował dane uzyskane po 120 operacjach rekonstrukcyjnych twarzoczaszki z wykorzystaniem unaczynionych płatów kostnych wykonanych u 117 chorych. Na decyzję o kwalifikacji pacjenta do rekonstrukcji ubytku twarzoczaszki unaczynionym płatem kostnym, według Habilitanta, wpływa wiek chorego, obniżony poziom BMI, obniżone stężenie albumin oraz stopień zróżnicowania histopatologicznego guza. Przy wyborze rodzaju zastosowanej rekonstrukcji ubytku żuchwy o długości do 9 centymetrów ogromną rolę odgrywają: obniżone stężenie albumin, lokalizacji guza oraz BMI chorego. Dr Rysz słusznie zauważa, że wystąpienie powikłań po operacjach z zastosowaniem mikrochirurgicznych płatów kostnych może, w przypadku niektórych pacjentów, przewyższać spodziewane pozytywne efekty rekonstrukcji ubytków twarzoczaszki. Co ciekawe, uzyskanie istotnej poprawy jakości życia zachodzi po trudnym do sprecyzowania okresie od rozpoczęcia leczenia, który wynosi według autora co najmniej 6 miesięcy w przypadkach rekonstrukcji płatami kostnymi. Ważne jest, że jeżeli jest duże prawdopodobieństwo wystąpienia wczesnej wznowy nowotworu lub gdy chorzy są istotnie obciążeni innymi schorzeniami, zgon może nastąpić na tyle szybko, że pacjent nie zdąży doświadczyć pozytywnego efektu rekonstrukcji kostnej.

Przedstawiana monografia jest konsekwencją zainteresowań i kierunku rozwoju kariery naukowo-badawczej Habilitanta, a uzyskane na jej podstawie wyniki mogą być wskazówką podczas podejmowania decyzji o kwalifikacji chorego do rekonstrukcji ubytku twarzoczaszki unaczynionym płatem kostnym. Obserwacje zawarte w badaniu stanowią bardzo cenną informację dla pacjentów o możliwych powikłaniach i następstwach operacji.

W ocenie Recenzenta przedstawiona spełnia wszystkie wymagania samodzielnego osiągnięcia naukowego i może stanowić podstawę dla uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne

Charakterystyka dorobku naukowego Habilitanta

Łączny Impact Factor według listy Journal Citation Reports, przedstawiony przez Habilitanta, wynosi 15,266, natomiast suma punktów KBN/MNiI/MNiSW- 390.

Zainteresowania naukowe habilitant obejmują zagadnienia dotyczące:

- unaczynienia i anatomii szczęki- jest autorem lub współautorem 4 publikacji (KBN/MNIl/MNiSW – 48 pkt, IF 1,565);
- rekonstrukcji mikrochirurgicznych- jest autorem lub współautorem 5 publikacji (KBN/MNIl/MNiSW – 247 pkt, IF 11,078);
- nowotworów głowy i szyi – jest autorem lub współautorem 5 publikacji (KBN/MNIl/MNiSW – 99 pkt, IF 2.64).

Wyniki swoich badań prezentował na 16 zjazdach i kongresach naukowych.

Kandydat brał również udział jako w następujących projektach badawczych:

- BIOIMPLANT- Bio-implanty dla potrzeb leczenia ubytków tkanki kostnej u chorych onkologicznych – cztery lata prac badawczych w ramach NIO i Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego (WUM).
- MENTOREYE – Wykorzystanie preparatów RAAV oraz komplementarnego systemu nawigacji chirurgicznej w leczeniu nowotworów – trzy miesiące prac badawczych w ramach WUM.
- IDEAS (ERC)- Ocena zaburzeń czynnościowych miejsca dawczego płatów mikrochirurgicznych oraz ich wpływu na jakość życia chorych po pobraniu unaczynionych przeszczepów z ok. biodrowej i strzałki w celu rekonstrukcji ubytków po resekcjach nowotworów twarzoczaszki w ramach NIO.
- w badaniu klinicznym III fazy Multikine Cel – Sci.

Osiągnięcia dydaktyczne

Dr Maciej Rysz od 2010 roku jest opiekunem Studenckiego Koła Naukowego działającego przy Klinice Nowotworów Głowy i Szyi, natomiast od roku 2021 Studenckiego Koła Naukowego działającego przy Klinice Nowotworów Piersi i Chirurgii Rekonstrukcyjnej zarejestrowanym w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym

Ponadto habilitant był promotorem pomocniczym jednej pracy magisterskiej z zakresu pielęgniarstwa oraz jest promotorem prac magisterskich na Wyższej Szkole Inżynierii i Zdrowia w zakresie Kosmetologii. Dodatkowo jest kierownikiem specjalizacji lekarza z zakresu chirurgii szczękowo – twarzowej. Aktywnie włącza się w szkolenia podyplomowe prezentując wykłady na kursach Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego dla lekarzy specjalizujących się w chirurgii szczękowo – twarzowej.

Osiągnięcia organizacyjne i działalność popularyzacyjna Habilitanta

Aktywnie działa w swoim środowisku branżowym. Jest członkiem Międzynarodowego Towarzystwa Chirurgii Czaszkowo – Szczękowo- Twarzowej – ICOMS, członkiem Europejskiego Towarzystwa Chirurgii Czaszkowo – Szczękowo- Twarzowej – Eurofaces, oraz był Sekretarzem Polskiego Towarzystwa Chirurgii Jamy Ustnej i Chirurgii Szczękowo Twarzowej kadencji 2015 – 2017.

Konkluzja

Przedstawione w postaci monografii osiągnięcie naukowe oraz cały dorobek naukowy dr. n. med. Macieja Rysza stanowi twórczy wkład do nauki i praktyki klinicznej. Według opinii Recenzenta spełnione są ustawowe wymagania stawiane kandydatom na stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne określone w Ustawie o Stopniach i Tytule Naukowym z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższymi nauce (Dz.U. z 2021 poz. 478 z późn. zm.) stanowiących podstawę ubiegania się kandydata o stopień naukowy doktora habilitowanego. Wobec powyższego wnoszę do Rady Naukowej Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej Curie – Państwowego Instytutu Badawczego o dopuszczenie dr. n. med. Macieja Rysza do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

Prof. dr hab. n. med. Wojciech Lisik